

Nr 978

Av herr Nilsson i Tvärålund m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 74, angående de nya lantbruksnämndernas organisation, m. m.

I proposition nr 74 till 1967 års riksdag behandlas lantbruksnämndernas nya organisation. Beträffande samarbetet mellan lantbruksnämnderna och skolorna i fråga om vuxenutbildning må följande synpunkter anföras.

1965 års lantbruksorganisationsutredning framhåller i sitt betänkande SOU 1966:49 på sidan 42 att »den fortgående specialiseringen av jordbruket och utbyggnaden av företagen har inneburit ett ökat behov av dels längre kurser som behandlar olika specialgrenar, dels särskilda företagar-kurser för dem som genom bl.a. rationaliseringsorganens medverkan övergår från mindre enheter till stora kapitalkrävande företag. Genom dessa kurser, som med fördel kan förläggas till lantbruks- och skogsbruks-skolorna, möjliggörs ett djupare inträngande i kunskapsmaterialet. Vid sidan av dessa längre kurser bör lantbruksnämnderna bedriva kortare kurser då dessa har betydelse för att väcka intresset till vidare studium, en användbar kursform för att sprida information om aktuella problem.»

I propositionen sägs ingenting om i vilken utsträckning rådgivnings-verksamheten skall bedrivas i form av kurser. Departementschefen förut-sätter att arbetsgrupper skall kunna bildas för samarbete mellan lant-bruksnämnd och företrädare för skilda intressen. Därvid nämnes sär-skilt en programnämnd med uppgift att utarbeta länsprogram för råd-givning m.m.

Enligt vår mening finns det anledning att göra ett särskilt uttalande beträffande vuxenutbildningen på lantbrukets område med tanke på de diskussioner som f.n. pågår rörande yrkesutbildningen och vuxenutbild-ningen.

Inom yrkesundervisning på andra ämnesområden, där produktionen sker i stora företag, har handhavandet av grundutbildningen inom yrket kommit att betraktas som en uppgift för det allmänna medan den mer specialiserade vidareutbildningen och fortbildningen i viss omfattning tagits om hand av företagen själva. Detta gäller särskilt inom de större företagen. Jordbruket karaktäriseras av små företag, varigenom möj-ligheterna för brukaren att själv svara för vidareutbildningen blir ytterst begränsade. Detta har lett till att även vuxenutbildningen i stor utsträck-ning blivit en uppgift för det allmänna genom jordbrukets skolor, hus-hållningssällskap och lantbruksnämnder.

Vi delar uppfattningen att lantbruksnämnderna i sin planering av rådgivningsverksamheten också bör särskilt beakta vuxenutbildningen på jordbrukets område. Det är viktigt att lantbruksnämnderna fördenskull tilldelas medel för att bedriva utbildning i form av kurser. Vi vill framhålla att denna utbildning i största möjliga utsträckning bör bedrivas genom lantbrukets skolor. Skolorna har tillgång på lokaler och undervisningsmateriel som behövs för denna utbildning. Tillgången på internat underlättar förläggningen till skolorna, och resurserna exempelvis på maskinområdet är betydande. Även de lärare som finns på skolorna bör utnyttjas i denna kursverksamhet. Detta kan ske antingen inom ramen för den ordinarie undervisningsskyldigheten eller som övertidstjänstgöring. Lantbruksskolornas lärare bör också med fördel kunna medverka vid kurser utanför skolan.

Det bör också understrykas att en fortbildnings- och vidareutbildningsverksamhet förlagd till skolorna har en utomordentligt gynnsam effekt på skolornas möjligheter att meddela den ordinarie utbildningen i grundläggande kurser. Genom kontakten med yrkesverksamma inom jordbruket ställs lärarna inför aktuella problem, och skolorna tillförsäkras därigenom större aktualitet i undervisningen över huvud taget. Att denna utbildning i betydande utsträckning förlägges till skolorna innebär också att dessa blir naturliga fortbildningscentra i länet. Yrkesutövande i jordbruket kommer därmed i kontakt med sin yrkesutbildande skola, vilket torde ha en gynnsam effekt på utbildningsintresset över huvud taget inom jordbruket.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 74 måtte uttala att den genom lantbruksnämnderna bedrivna utbildningen i form av kurser skall i största möjliga utsträckning ordnas genom och i samband med lantbrukets skolor enligt de i motionen anförda riktlinjerna.

Stockholm den 14 april 1967

Jan-Ivan Nilsson (cp) Gunnar Lundmark (s) Karl Gust. H. Boo (cp)

Johannes Antonsson (cp) Stig Josefson (cp) Eric Krönmark (h)